

Leden van de Gemeenteraad van Landgraaf
POSTBUS 31000
6370 AA LANDGRAAF

Bijlage(n)	Uw brief van	Uw kenmerk	Zaaknummer	Documentnummer	Landgraaf,
2				R.24.0059	5 november 2024
					Verzonden op

Onderwerp: Resultaten burgeronderzoek 2023

Beste leden van de Gemeenteraad van Landgraaf,

Aanleiding

Sinds 2001 wordt er om de twee jaren een burgeronderzoek uitgevoerd waarmee willekeurig geselecteerde burgers (door middel van een aselechte steekproef) specifiek worden bevraagd over belangrijke thema's zoals bijvoorbeeld de leefbaarheid en veiligheid in hun eigen woon/leefomgeving.¹ Het burgeronderzoek 2023 is in samenwerking met de andere Parkstad-gemeenten (gemeente Heerlen, gemeente Kerkrade, gemeente Simpelveld, gemeente Voerendaal, gemeente Beekdaalen en gemeente Brunssum) uitgevoerd in het voorjaar van 2024 (i.c. februari-april).

Met trots informeren wij u over de belangrijkste resultaten van het burgeronderzoek 2023 waarbij specifiek wordt ingegaan op de thema's leefbaarheid en veiligheid. De opgenomen grafieken tonen aan hoe er op gemeente- en wijkniveau is gescoord en hoe het een en ander zich verhoudt tot de voorgaande burgeronderzoeken (i.c. 2017, 2019 en 2021). Tevens is per thema/onderdeel het Parkstad-gemiddelde opgenomen.

Landgraaf scoort met name hoog op het herkennen van ondermijningssignalen, de tevredenheid over buurtvoorzieningen en de buurtbetrokkenheid. Ook het gevoel van onveiligheid is fors afgenomen (van 38% naar 33%). Voor de volledige onderzoeksresultaten wordt verwezen naar de bijgevoegde rapportage ([zie bijlage 1](#)). Tevens zijn deze resultaten ook digitaal te raadplegen via Parkstad in Cijfers (<https://parkstadinzicht.nl/mosaic/burgeronderzoek/inleiding>)

Landgraaf heeft het hoogst responspercentage van heel Parkstad!

Het burgeronderzoek 2023 is in de vorm van een schriftelijke enquête afgenomen.

1 500 (willekeurig geselecteerde) inwoners hebben een uitnodiging ontvangen om een vragenlijst

¹ Burgeronderzoek 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021



in te vullen. In de vragenlijst (zie bijlage 2) zijn de volgende thema's aan de inwoners voorgelegd: leefbaarheid, veiligheid, wonen, beheer en onderhoud, vrijetijdsbesteding en gezondheid en welzijn. Van de 1500 uitgenodigde inwoners hebben uiteindelijk 528 inwoners de moeite genomen om de uitgebreide vragenlijst volledig in te vullen (digitaal) en te retourneren (schriftelijk). Dat is een responspercentage van 35% en daarmee scoort Landgraaf, zoals blijkt uit de onderstaande tabel, het best ten opzichte van de andere Parkstad-gemeenten. Een score om gepast trots op te zijn!

Tevens is dit een forse verbetering ten opzichte van het responspercentage van het burgeronderzoek 2021 (en toen scoorden wij ook al het best ten opzichte van de andere Parkstad-gemeenten). Een responspercentage van 35% komt de representativiteit van de onderzoeksresultaten alleen maar ten goede.

Gemeente	Responspercentage burgeronderzoek 2023	Responspercentage burgeronderzoek 2021
Landgraaf	35%	24%
Simpelveld	31%	20%
Voerendaal	31%	24%
Brunssum	27%	17%
Kerkrade	27%	19%
Beekdaelen	26%	23%
Heerlen	24%	15%

Burgeronderzoek 2023 Landgraaf

De resultaten van het burgeronderzoek geven een goed beeld van de problemen die bewoners ervaren in hun eigen buurt, hoe men het sociale woon- en leefklimaat, het onderhoud van de openbare ruimte en de veiligheid in de buurt ervaart en beoordeelt.

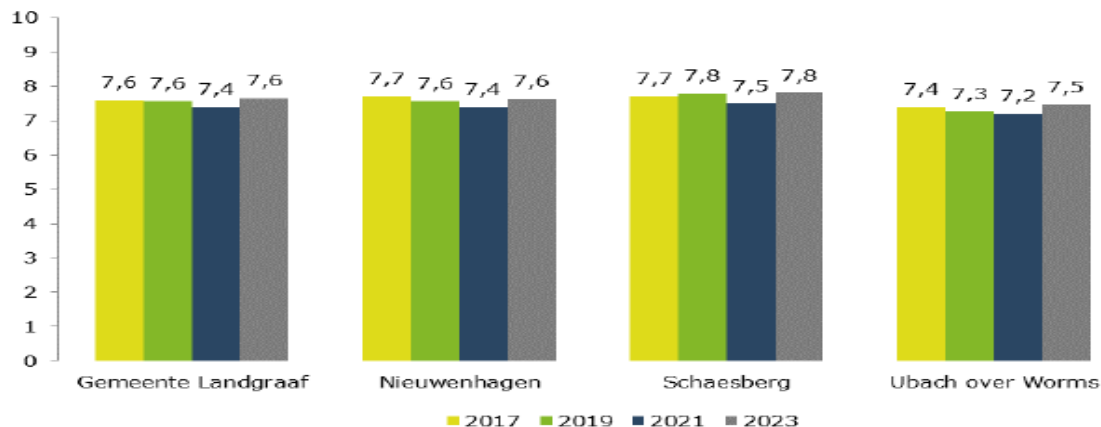
In algemene zin laten de uitkomsten van het burgeronderzoek 2023 over de volle bandbreedte een stijging zien ten opzichte van het vorige burgeronderzoek 2021. Bij het rapporteren over de verschillende thema's/onderdelen wordt de onderstaande kleurenlegenda gehanteerd:

Groen betreft een verbetering t.o.v. het burgeronderzoek 2021 / Parkstad-gemiddelde
Rood betreft een verslechtering t.o.v. het burgeronderzoek 2021 / Parkstad-gemiddelde
Zwart betreft een gelijke score als het burgeronderzoek 2021 / Parkstad-gemiddelde

Thema 1: Leefbaarheid

– Algemene kwaliteit woonomgeving

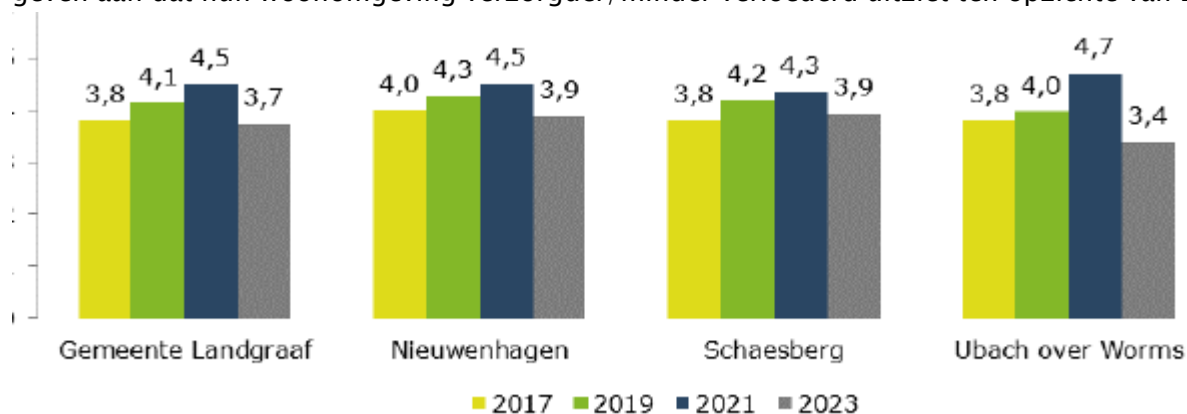
Landgravenaren zijn in het algemeen tevredener over hun woon/leefomgeving.



Parkstad-gemiddelde: 7,4

– Fysieke kwaliteit woonomgeving

Naast de algemene kwaliteit van de woonomgeving is de fysieke kwaliteit van de woonomgeving en de sociale kwaliteit van de woonomgeving onderzocht. De fysieke kwaliteit van de woonomgeving is gemeten middels verloederding van de openbare ruimte (rommel op straat, hondenpoep, bekladding muren/gebouwen en vernieling). De respondenten geven aan dat hun woonomgeving verzorgder/minder verloederd uitzielt ten opzichte van 2021.



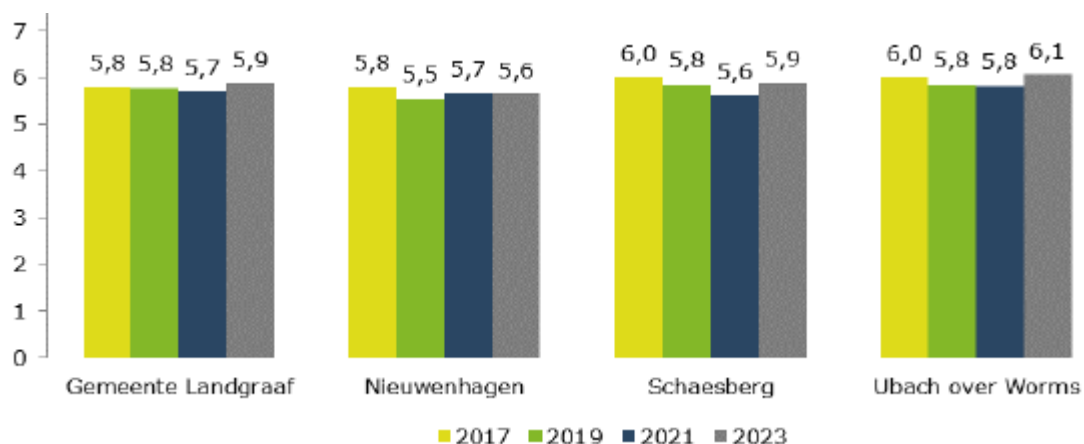
Parkstad-gemiddelde: 3,9

– Sociale kwaliteit woonomgeving

De sociale kwaliteit van de woonomgeving is enerzijds afhankelijk van de sociale cohesie en anderzijds van de ervaren overlast in de buurt.

1. De sociale cohesie

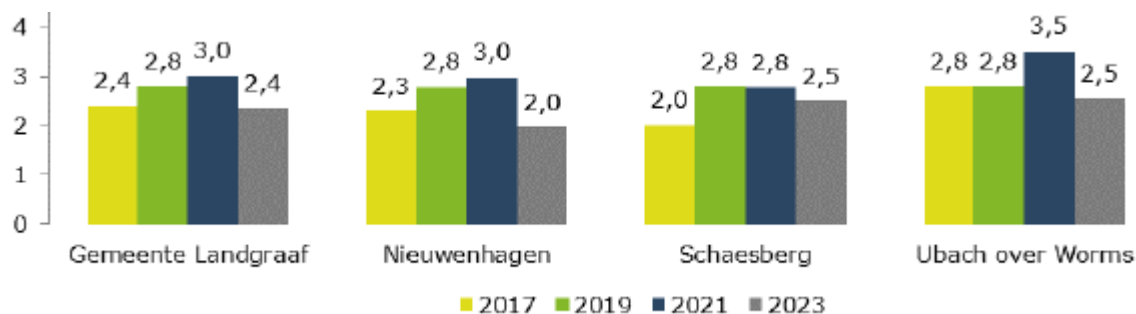
Sociale cohesie geeft aan hoe inwoners met elkaar omgaan. Kennen ze elkaar, is er veel saamhorigheid in de buurt en voelen ze zich thuis in hun eigen buurt? De sociale cohesie is verbeterd (+0,2).



Parkstad-gemiddelde: 5,9

2. Overlast in de buurt

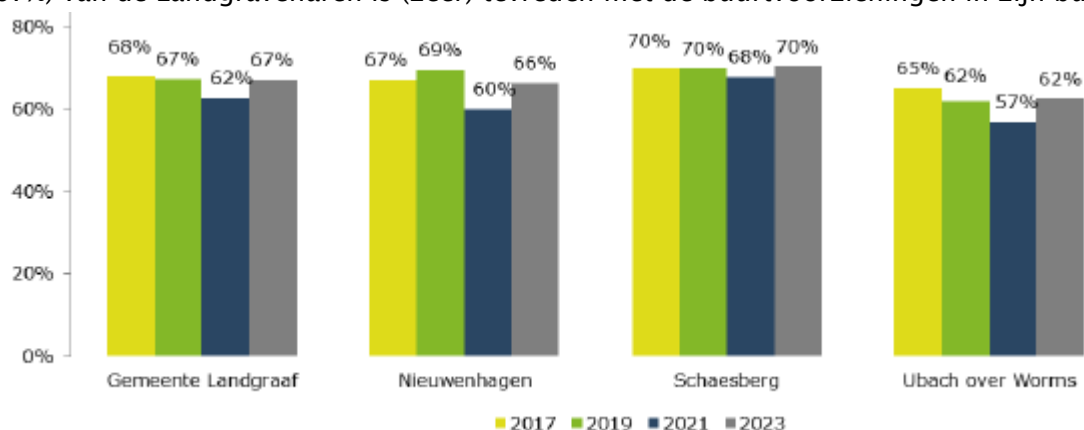
Het betreft overlast door groepen jongeren en overlast door omwonenden. De gemiddelde schaa score voor buurtoverlast is met 0,6 gedaald ten opzichte van 2021.



Parkstad-gemiddelde: 2,4

- Tevredenheid buurtvoorzieningen

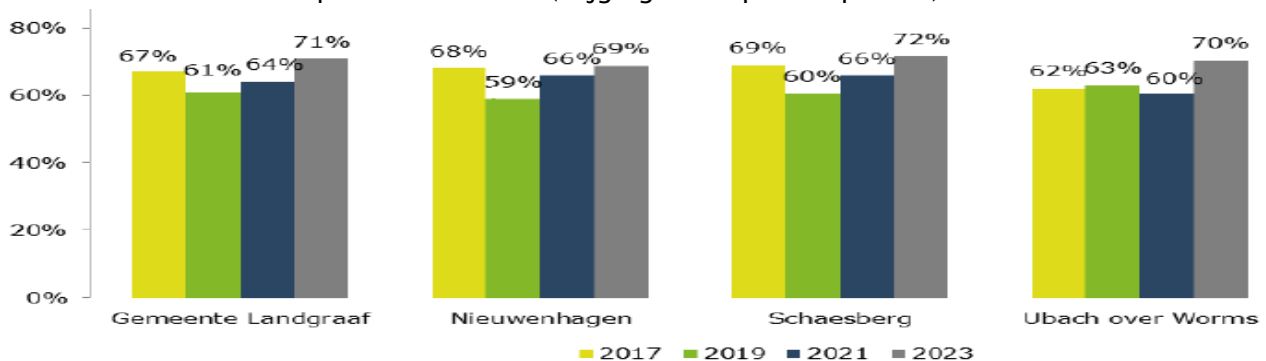
De kwaliteit van de leefbaarheid van de buurt hangt voor een belangrijk deel samen met de waardering die de inwoners hebben voor de voorzieningen (o.a. winkels, groenvoorzieningen, basisonderwijs, gemeenschapshuizen etc.) in hun directe woon- en leefomgeving. Twee derde (67%) van de Landgravenaren is (zeer) tevreden met de buurtvoorzieningen in zijn buurt.



Parkstad-gemiddelde: 66%

– Buurtbetrokkenheid

De gemeente en maatschappelijke organisaties proberen samen met de inwoners problemen in de wijken op te lossen. Een voorwaarde hiervoor is dat de inwoners zich betrokken voelen bij hun directe woon- en leefomgeving. 71% van de Landgravenaren is gehecht aan de eigen buurt. Dat is een forse toename ten opzichte van 2021 (stijging van 7 procentpunten).

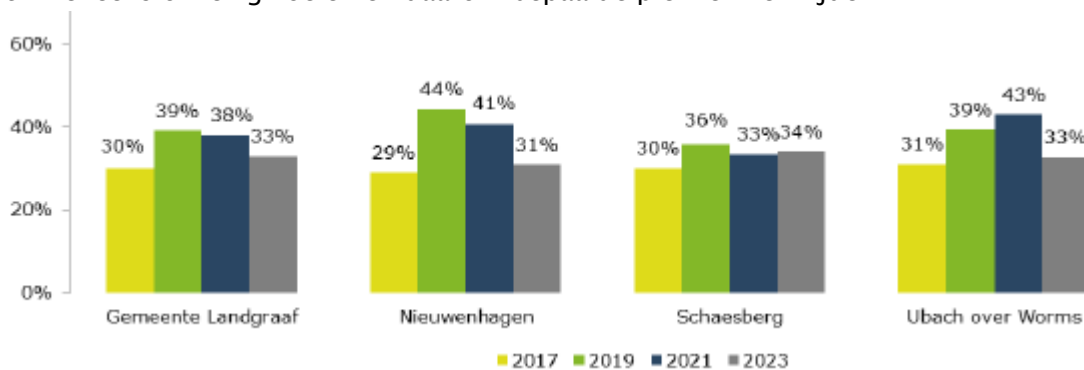


Parkstad-gemiddelde: 63%

Thema 2: veiligheid

– Veiligheid in eigen buurt / onveiligheidsgevoelens (subjectieve veiligheidscijfers)

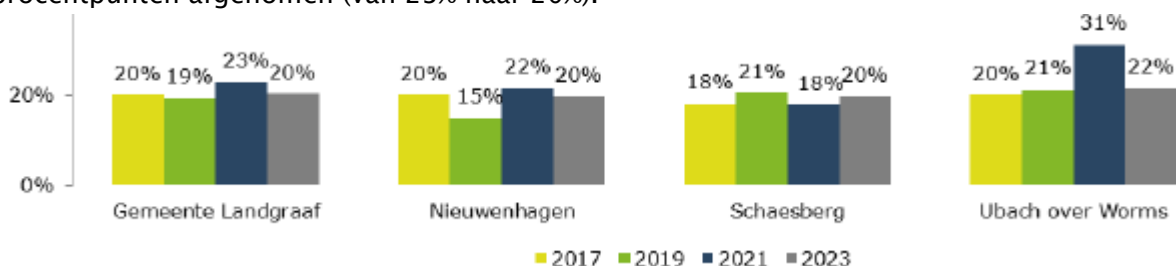
In 2023 voelt 33% van de Landgravenaren zich weleens onveilig in de eigen buurt. Daarmee is de perceptie van onveiligheid afgenomen ten opzichte van 2021 (– 5 procentpunten). Dat is een positieve ontwikkeling. Onveiligheidsgevoelens worden door diverse factoren beïnvloed (o.a. omgeving, persoonlijke ervaringen etc.). Gemiddeld genomen geeft 43% van de inwoners aan dat zij zich wel eens onveilig voelen en daarom bepaalde plekken vermijden.



Parkstad-gemiddelde: 34%

– Slachtofferschap

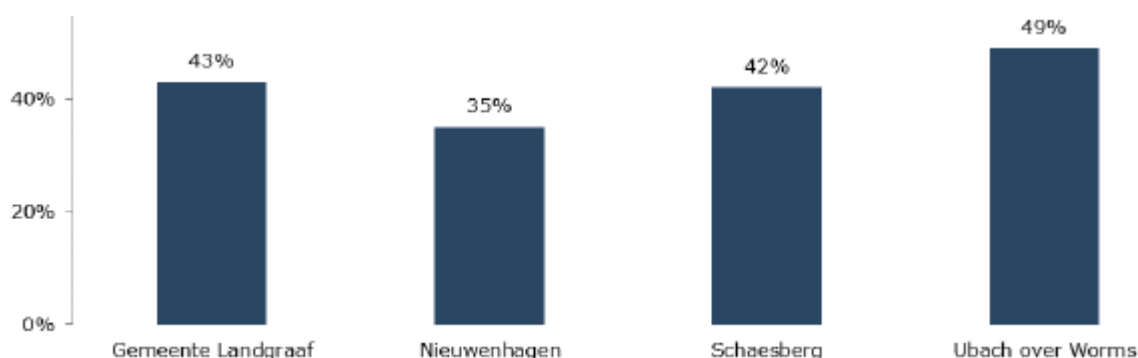
Naast het algemene (on)veiligheidsgevoel van inwoners, is het ervaren slachtofferschap in de buurt een indicator voor de sociale veiligheid. Het aandeel personen dat naar eigen zeggen in de afgelopen 12 maanden slachtoffer is geweest van misdrijven is tussen 2021 en 2023 met 3 procentpunten afgenomen (van 23% naar 20%).



Parkstad-gemiddelde: 20%

– Jeugdoverlast

In het burgeronderzoek 2023 is voor het eerst expliciet een vraag gesteld over welke vorm(en) van jeugdoverlast de respondent ervaart in zijn buurt, omdat enerzijds verschillende Parkstad-gemeenten (met name de stedelijke gemeenten binnen de regio Parkstad) kampen met jeugdoverlast en anderzijds omdat het van invloed kan zijn op de (on)veiligheidsgevoelens van de respondent. Bij jeugdoverlast gaat het bijvoorbeeld over het gedrag van jeugdigen dat als hinderlijk of verstorend wordt ervaren, variërend van lawaai, tot samenscholing en andere vormen van ongewenst gedrag. Gemiddeld genomen geeft 43% van de Landgravenaren aan dat ze jeugdoverlast ervaren. Wanneer er wordt ingezoomd op de vormen van jeugdoverlast, die door de respondenten zijn aangegeven, dan zien we dat hangjongeren/samenscholing en geluidsoverlast (muziek en geschreeuw) de meest genoemde vormen van jeugdoverlast zijn.



Parkstad-gemiddelde: 37%

Landgraaf scoort met betrekking tot het percentage dat jeugdoverlast ervaart slechter dan het Parkstad-gemiddelde. Dit is al langer bekend en daarom is er binnen de gemeente Landgraaf ook continu aandacht voor het voorkomen en tegengaan van (jeugd)overlast. Op het gebied van jeugdoverlast, is er een integrale (gemeente, politie, OM, straatcoaches, Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad etc.) aanpak gehanteerd waarbij zowel op preventie (in contact treden met jeugdigen, het voeren van preventieve STOP-gesprekken, het organiseren van verschillende activiteiten voor jeugdigen, de structurele inzet van straatcoaches etc.) als op repressie (verwijderingsbevel, gebiedsontzegging, samenscholingsverbod, cameratoezicht, waarschuwing, proces-verbaal etc.) wordt gefocust. Hierover bent u veelvuldig/periodiek geïnformeerd aan de hand van verschillende raadsinformatiebrieven² en de beantwoording van verschillende art. 37 RvO-vragen die door u zijn gesteld.

– Ondernijning

Ondernijning bestaat uit meerdere thema's/verschijningsvormen, namelijk:

- Drugs (georganiseerde hennepcultuur, hennepkwekerijen, drugslabs, de

² RIB aanpak jeugdoverlast d.d. 28 september 2022, RIB verlenging cameratoezicht markt Schaesberg d.d. 11 december 2022, RIB beleidsregels samenscholingsverbod Schaesberg en Ubach over Worms 2023 d.d. 22 maart 2023, RIB verlenging cameratoezicht centrum Schaesberg d.d. 8 juni 2023, RIB verlenging beleidsregels samenscholingsverbod d.d. 28 september 2023, RIB evaluatie inzet straatcoaches 2023 d.d. 28 november 2023, RIB effectievere aanpak stationsgebied d.d. 31 mei 2024, RIB verharding jeugdoverlast d.d. 4 september 2024 en voortgangsbericht jeugdoverlast en vooraankondiging vuurwerkaanpak d.d. 15 oktober 2024.

handel in drugs, etc.)

- Mensenhandel en mensensmokkel (uitbuiting arbeidsmigranten, illegale prostitutie, etc.)
- Misbruik en fraude binnen de vastgoedsector (illegale bewoning, illegale verhuur en onderhuur)
- Witwassen
- Criminele motorbendes
- Zorgcriminaliteit (criminelen die als ZZP'er in de zorg werken)
- Jeugdigen die zich bezig houden met zware/georganiseerde criminaliteit

Gemiddeld genomen is meer dan de helft (55%) van de inwoners van mening dat zij signalen die op ondermijning wijzen, kunnen herkennen.

Parkstad-gemiddelde: 52%

Daarnaast is de meldingsbereidheid relatief hoog. 62% is bereid om ondermijningsvermoedens/ signalen te melden. En dat zien wij bijvoorbeeld ook terug in de stijging van het aantal MMA-meldingen. Landelijk gezien wordt er in de provincie Limburg het meest gemeld van heel Nederland.

Parkstad-gemiddelde: 62%

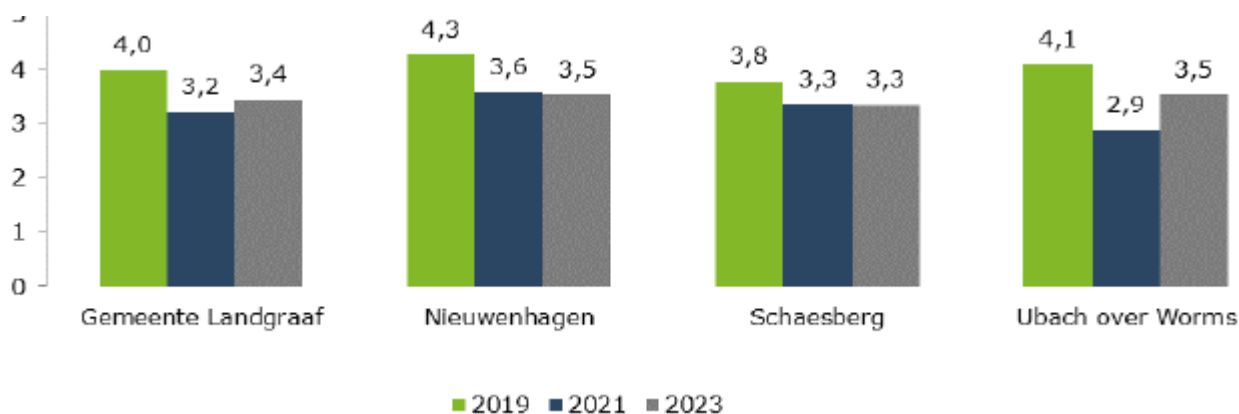
– Cybercrime

Daarnaast is aan de inwoners gevraagd of zij weleens te maken hebben gehad met cybercrime/digitale criminaliteit. Deze vorm van criminaliteit heeft betrekking op internetoplichting, digitale identiteitsfraude, hacken, bedreigingen online, koop- en verkoopfraude, phishingmails, etc. Circa één op de vijf Landgravenaren (21%) geeft aan in de afgelopen maanden weleens te maken hebben gehad met één of meerdere vormen van cybercrime. Hiervan is 6% zelf slachtoffer geworden. Het aangiftegedrag is laag: 16% heeft aangifte bij de politie gedaan van cybercrime, maar het betreft wel een verbetering ten opzichte van het burgeronderzoek 2021.

– Politiewaardering

De aanwezigheid en het optreden van de politie heeft invloed op zowel de feitelijke veiligheid in de buurt als de beleving ervan door de burger. Daarom is de deelnemers in het burgeronderzoek een aantal stellingen³ over het functioneren van de politie in de buurt voorgelegd met het verzoek om aan te geven of men het al dan niet met deze stellingen eens is. Ondanks het feit de politiewaardering weliswaar lichtelijk is gestegen ten opzichte van 2021 (van 3,2 naar 3,4), scoort Landgraaf onder het Parkstad-gemiddelde.

³ Je ziet de politie te weinig in de buurt / de politie komt hier te weinig uit de auto / de politie pakt de problemen in de buurt op / de politie biedt de burgers in deze buurt bescherming / je mist een wijkagent hier in de buurt.



Parkstad-gemiddelde: 3,8

Conclusie

Uit het onderzoek burgeronderzoek 2023 blijkt dat Landgraaf het relatief goed doet en dat er bijna op alle thema's sprake is van een verbetering ten opzichte van het burgeronderzoek 2021. Zeker als we de scores van Landgraaf afzetten tegen de scores van andere Parkstad-gemeenten. Daar mogen we best trots op zijn en daarover op gepaste wijze naar buiten treden, maar er is nog genoeg werk aan de winkel en er is ook voldoende ruimte voor verbetering(en).

Vervolg

Om een vinger aan de pols te kunnen houden, is het nodig om vervolgmetingen uit te blijven voeren. Alleen zo kan worden vastgesteld hoe de leefbaarheid en veiligheid zich de komende jaren zullen ontwikkelen in de Landgraafse wijken. Het eerstvolgende burgeronderzoek wordt wederom in samenwerking met de andere Parkstad-gemeenten in 2025 uitgevoerd.

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze brief?

Dan kunnen deze aan de griffie verstuurd worden.

Met vriendelijke groet,
 burgemeester en wethouders van Landgraaf,
 de secretaris, de burgemeester,

ir. J.M.C. Rijvers

mr. R. de Boer